

стійких регіональних особливостях, які були визначальними під час вибору. На формування електоральної поведінки та ціннісний вибір впливали історико-культурні, соціально-економічні, геополітичні чинники та регіональна ідентичність. Особливість електоральних преференцій жителів Прикарпаття полягає у їх націонал-демократичній, державницькій орієнтованості.

Список використаних джерел

1. Ключкович А. Регіональний вимір електоральної поведінки громадян України / Електоральні процеси України в регіональному вимірі: Буковина і Закарпаття: монографія. – Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2014. – 552 с.

2. Офіційні результати виборів Президента України 1 грудня 1991 р. [Текст] // Урядовий кур'єр. – 1991. – 14 грудня. – №38-39. – С. 1.

3. Регіональний вимір політичного процесу в Україні у 2007 році: Матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції (Львів, 10 листопада 2007 року) / Укл. Романюк А.С., Скочиляс Л.С., Шиманова О.В. – Львів: Генеза, 2007. – 132 с.

4. Туровський Р. Ф. Региональное измерение электорального процесса : концептуальные основы исследований [Електронний ресурс] / Р. Ф. Туровский. – Режим доступу : <http://www.electoralgeography.com/ru/articles/turovsky/2006/regional-dimension-of-electoral-process.html>.

*Стойко Олена Михайлівна, доктор політичних наук,
старший науковий співробітник*

Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України

ПОЛІТИЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ – ПЕРЕШКОДА РЕГІОНАЛЬНОМУ РОЗВИТКУ

Останній звіт Єврокомісії щодо економічної, соціальної та територіальної згуртованості спільноти [1] засвідчив, що якість державного управління має особливе значення для соціального та економічного росту країн ЄС і є важливими чинником регіонального розвитку. Крім того, професійна та неупереджена діяльність державних чиновників відіграє важливу роль у боротьбі з корупцією.

Згідно з пануючими економічними теоріями, економічний ріст є результатом поєднання трьох чинників – фінансового і людського капіталу (чи робочої сили), та інновацій (чи технічного прогресу). Зусилля щодо розвитку цих сфер сприяли більшій конвергенції між країнами-членами ЄС, однак такий підхід не може пояснити відмінності в економічному рості серед країн континенту. Тобто, насправді важливим чинником, що лежить в основі зростання, є якість державного управління.

Низка останніх досліджень підкреслюють його значення і вказують, що саме неспроможність адміністративної системи у відсталих районах ЄС є

основною перешкодою для розвитку. Виявилося, що вона має негативний вплив не лише на економічний ріст, але також на ефективність реалізації програм Євросоюзу щодо згуртованості та підвищення конкурентоздатності регіонів, а корумповані або неефективні органи публічної влади ослаблюють регіональний потенціал для інновацій та підприємництва. Також було з'ясовано, що низька якість державного управління негативно впливає на екологію в регіонах, розміщення державних інвестицій та загрожує включенню та участі громадян у політичному процесі [2].

Іншими словами, якість державного управління має найбільше значення для добробуту суспільства і є передумовою довготривалого, стійкого підвищення рівня життя. Крім того вона має значний вплив на здоров'я громадян, їх доступ до базових послуг, соціальну довіру та політичну легітимність і допомагає пояснити відмінності у життєвих умовах індивідів між країнами і регіонами, які мають аналогічний рівень ВВП на душу населення.

Як свідчать дані Світового індексу управління (Worldwide Governance Indicators), що готується Світовим банком, існує тісний взаємозв'язок між ефективністю управління і економічною конкурентоздатністю. Водночас слід зазначити, що хоча найбільш конкурентоспроможні країни мають найефективніші уряди, члени ЄС, що за останні роки демонструють найбільші темпи економічного росту (Болгарія, Румунія та Польща), мають найменш ефективні уряди. Це пояснюється тим, що на ранніх етапах розвитку низка чинників може відігравати провідну роль, однак стійкий розвиток вимагає покращення якості державного управління.

В свою чергу Європейський індекс якості управління (ЄІЯ) [3] свідчить, що найбільші відмінності між регіонами характерні для Іспанії, Італії, Бельгії, Румунії, Болгарії, Угорщині та Чехії. Тобто, якість послуг, що надаються місцевою владою, може значно різнитися у країнах, де регіони є політично та адміністративно відносно автономними (Іспанія, Італія та Бельгія), так само як в країнах, які є найбільш централізованими (колишні соціалістичні республіки).

Крім того, дані ЕІЯ за 2017 рік по Італії, Греції та Іспанії свідчать, що у цих країнах деякі слабо розвинені регіони через неефективність адміністративної системи застрягли у пастці слабкого зростання. У регіонах на сході ЄС, особливо в Болгарії та Румунії, які демонструють відносно високий рівень економічного розвитку протягом останнього десятиліття, низька якість державного управління може зрештою загальмувати розвиток.

Звертає на себе увагу і той факт, що результати за 2017 рік майже не відрізняються від даних за 2013, переконливо доводячи, що удосконалення адміністративної системи управління вимагає часу, а також концентрованих зусиль на всіх рівнях державного управління, а також активного залучення громадян до участі у політичному житті.

Україна уже тривалий час критикується за недостатню адміністративну здатність, що зумовлює повільне впровадження реформ, високий рівень корупції та низькі темпи економічного розвитку. Ситуацію дещо покращило

прийняття в 2015 році Закону України «Про державну службу», що мав за мету закладення основ для комплексного реформування державного управління та створення професійної, політично незаангажованої державної служби, адаптованої до європейських стандартів. Згідно з його положеннями, посади голів місцевих державних адміністрацій віднесені до посад державної служби категорії «А», тобто вони призначаються на посаду і звільняються з посади Президентом України за поданням Кабінету Міністрів України. Водночас пропозиції щодо кандидатів на посади голів місцевих державних адміністрацій Кабінету Міністрів України вносить Комісія з питань вищого корпусу державної служби за результатами конкурсного відбору в законодавчо визначеному порядку. Окрім цього, Комісія погоджує звільнення відповідних посадовців, а також здійснює дисциплінарні провадження щодо відповідної категорії державних службовців.

Однак 9 листопада 2017 року Верховна Рада України прийняла Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби» [4], який передбачає виведення із Закону України «Про державну службу» керівників місцевих держадміністрацій, їхніх перших заступників та заступників. Ним також передбачено надання дозволу головам місцевих держадміністрацій займатися політичною діяльністю. Іншими словами, голови адміністрацій будуть напряму призначатися президентом, а не на конкурсній основі, як це передбачає ЗУ «Про державну службу».

Тобто має місце очевидний відхід від формування регіонального управління згідно з принципами публічної, професійної, політично неупередженої, ефективної, орієнтованої на громадян державної служби, яка функціонує в інтересах держави і суспільства. Очевидно, що відтепер саме лояльність кандидатів на посаду голів місцевих держадміністрацій, їхніх перших заступників та заступників до президента, а не їх професійні якості матимуть вирішальне значення при прийнятті відповідного рішення. Попри певні успіхи у проведенні децентралізаційної реформи (збільшення місцевих бюджетів, проведення виборів в об'єднаних територіальних громадах тощо), внесення змін до ЗУ «Про державну службу» свідчить про посилення централізаційних тенденцій, які, як свідчить досвід країн Євросоюзу, негативно впливають на економічний ріст, регіональний розвиток та рівень добробуту громадян.

Список використаних джерел

1. Seventh Report on Economic, Social and Territorial Cohesion / URL: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/cohesion-report/ (дата звернення: 09.11.2017).
2. Rodríguez-Pose A., Garcilazo E. Quality of government and the returns of investment: Examining the impact of cohesion expenditure in European regions // *Regional Studies*. 2015. Vol. 49. №8. P. 1274-1290.
3. European quality of governance index / URL: <http://qog.pol.gu.se/data> (дата звернення: 09.11.2017).

4. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань проходження державної служби №7126 від 20.09.2017 / URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62569 (дата звернення: 09.11.2017).

*Колодинський Сергій Борисович, доктор економічних наук, доцент
кафедри менеджменту та управління проектами,
Одеська державна академія будівництва та архітектури*

ВПЛИВ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА РЕГІОНАЛЬНУ ПОЛІТИКУ

Регіон набуває нового змісту завдяки значному оновленню національних економік під впливом глобалізації та широкого поширення сучасних форм виробництва практично в усіх кранах світу. Процеси глобалізації нестримні, зупинити широко поширену інтеграцію, що охопила практично весь світ, неможливо. Однак, на теренах національних та світових економічних угруповань все яскравіше вимальовується регіон як самостійна економічна одиниця, яка практично наділена якісно новими характеристиками та новим змістом, що дає можливість говорити про всебічний та не менш бурхливий процес регіоналізації. Такі процеси не є протилежними та антагоністичними, вони взаємопов'язані та спільні, хоча ї мають значні особливі характеристики.

Важливим завданням сучасного адміністративно-територіального менеджменту є дослідити процеси регіоналізації та встановити закономірності за яких регіон стає головною основою трансформаційних змін і набуває особливого значення в процесах формування новітніх територіально-виробничих структур як в межах окремих регіонів, так і в межах окремих національних економік. Регіон має найбільш привабливу форму для розвитку сучасного високотехнологічного, наукоємного виробництва, так як в межах регіону формуються специфічні умови та винятково унікальних форм територіально господарських комплексів. Безліч різноманітних організаційно-правових форм підприємництва, викликана саме регіональним середовищем, яке всмоктує в себе всі нові технологічні процеси та новітні продуктивні інновації за умов поширення економічної самостійності та економічної незалежності окремих регіонів в межах національних економік.

Сучасні спроби реформувати адміністративно-територіальний устрій України зайшли в глухий кут. Практика свідчить, що сучасні форми адміністративно-територіального менеджменту в Україні не відповідають умовам ефективного управління економічними структурами суспільства, вони наносять суттєвих збитків в інвестиційній діяльності, заважають реструктуризації всієї національної економічної системи та її окремих регіонів. Так, на сьогодні, земля стає основним об'єктом політичного протистояння у суспільстві тому що інвестувати у об'єкти, які не мають правового захисту